

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการและการใช้หลักสูตรประถมศึกษาผู้สร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โดยใช้การส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ชำนาญหลักสูตรและการสอนกลุ่มผู้สร้างเสริมลักษณะนิสัยประกอบด้วยส่วนหนึ่ง

ในการเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอเป็นลำดับดังนี้

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรครั้งนี้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน 73 จังหวัด การสุ่มตัวอย่างจะแยกสุ่มตามประชากรแต่ละกลุ่มคือ

1. ศึกษานิเทศก์ มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1.1 ศึกษานิเทศก์จังหวัด ใน 73 จังหวัด เฉพาะ 72 จังหวัด (ไม่นับกรุงเทพมหานคร) มีศึกษานิเทศก์จังหวัดทั้งหมด 942 คน สุ่มตัวอย่างประชากรร้อยละ 25 ของจำนวนศึกษานิเทศก์จังหวัดในแต่ละจังหวัด ได้ศึกษานิเทศก์จังหวัดจำนวน 247 คน

สำหรับกรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้วิจัยใช้ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยซึ่งมีจำนวน 8 คน สุ่มตัวอย่างประชากรร้อยละ 50 ได้ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวน 4 คน

รวมเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดที่สุ่มตัวอย่างประชากรได้ใน 73 จังหวัด เป็นจำนวน 251 คน

1.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอ ใน 73 จังหวัดมีศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งหมด 826 คน มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1.2.1 ตัวอย่างประชากรร้อยละ 25 ของจำนวนศึกษานิเทศก์อำเภอในแต่ละจังหวัด เป็นจำนวน 217 คน

1.2.2 เมื่อได้จำนวนศึกษานิเทศก์อำเภอในแต่ละจังหวัดแล้ว จึงจับฉลากสุ่มรายชื่ออำเภอที่จะได้ศึกษานิเทศก์อำเภอนั้น ๆ เป็นตัวอย่างประชากร ในการจับฉลากนี้เพื่อให้ศึกษานิเทศก์อำเภอกระจายไปยังอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัด ถ้าจังหวัดใดสุ่มได้ศึกษานิเทศก์อำเภอที่เป็นตัวอย่างประชากรอยู่ในอำเภอเดียวกันจะทำการสุ่มใหม่

1.2.3 ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวน 217 คน กระจายใน 217 อำเภอทั่วประเทศ

2. ผู้บริหาร มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

2.1 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามสถิติปี 2527 มีจำนวนทั้งหมด 28,635 โรงเรียน

2.2 ตัวอย่างประชากรร้อยละ 2 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ทั้ง 73 จังหวัด เป็นจำนวน 575 โรงเรียน

2.3 นำจำนวนโรงเรียนในข้อ 2.2 มากระจายในอำเภอที่สุ่มได้ในข้อ 1.2.2 ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการจัดส่งข้อมูล และเฉลี่ยให้จำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอมีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ใช้ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารของโรงเรียนที่สุ่มได้

2.4 ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 575 คน ทั่วประเทศ

3. ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

3.1 สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในข้อ 2.3 โรงเรียนละ 2 คน ชั้นละ 1 คน

3.2 ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูจำนวน 1,150 คน ทั่วประเทศ

4. ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิท่านหลักสุตรและการสอนในระดับประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 20 คน โดยมี

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

4.1 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่างหลักสูตรประถมศึกษากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 6 คน

4.2 เป็นครูผู้มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 14 คน ในหมวดต่าง ๆ ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกระจายในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ดังนั้นตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 251 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวน 217 คน ผู้บริหารจำนวน 575 คน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 1,150 คน รวมทั้งหมด 2,193 คน

สำหรับตัวอย่างประชากรในการสัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบด้วยกันดังนี้

1. แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ใช้สอบถามศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการและการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะ

นิสัยในด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ

1. การจัดเนื้อหาและแนวทางการปรับปรุง
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การบริหารและการจัดการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการ

จัดการและการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างคำถามเกี่ยวกับ

ปัญหาการจัดการและการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร บทความ วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการใช้หลักสูตรประถมศึกษากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาและให้มีสำนวนภาษาถูกต้อง

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right\} \quad (\text{ประคอง กรรณสูต 2525 : 52})$$

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมดหรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด

และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับนี้เท่ากับ .98

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงคำานสำนวนภาษาให้ชัดเจนและกระชับยิ่งขึ้น ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับค่าตอบคืนทางไปรษณีย์ โดยได้รับความ

ร่วมมือจากศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ ซึ่งศูนย์พัฒนาหลักสูตร ขอความร่วมมือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อจัดส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์จังหวัด และขอความร่วมมือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อจัดส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างปีการศึกษา 2528 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 2,193 ฉบับ แยกเป็นแบบสอบถามศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 251 ฉบับ ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 217 ฉบับ ผู้บริหารจำนวน 575 ฉบับ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 1,150 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 1,658 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.6 ของแบบสอบถามที่แจก แยกเป็นแบบสอบถามของศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 167 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.5 แบบสอบถามของศึกษานิเทศก์อำเภอ 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76 แบบสอบถามของผู้บริหาร 464 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.7 และแบบสอบถามของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 862 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามที่แจกในแต่ละกลุ่ม

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และใช้เครื่องมือที่หลีกเลี่ยงประกอบการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ของสถาบันปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการและการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2.1 ข้อมูลการจัดเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การบริหารและ การจัดการ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และนำเสนอในรูปตาราง โดยกำหนดคะแนนดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีปัญหามาก	ให้	4	คะแนน
มีปัญหปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีปัญหาน้อย	ให้	2	คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

สำหรับการ แปลความหมายค่าเฉลี่ย ถือตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- 4.6-5.0 หมายความว่า มีปัญหามากที่สุด
- 3.6-4.5 หมายความว่า มีปัญหามาก
- 2.6-3.5 หมายความว่า มีปัญหปานกลาง
- 1.6-2.5 หมายความว่า มีปัญหาน้อย
- 1.0-1.5 หมายความว่า มีปัญหาน้อยที่สุด

2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับปรุงเนื้อหา ซึ่งเป็นแบบสำรวจ รายงานนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นำมารวบรวม แล้วเสนอเป็นตารางและความเรียง
4. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มารวบรวม นำเสนอเป็นความเรียง
5. นำข้อมูลในข้อ 1 และ 2 มาสรุป อภิปราย เสนอแนะ และนำข้อมูล ในข้อ 3 และ 4 มาประกอบในการอภิปรายผล